

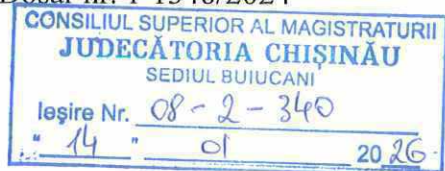
**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Buiucani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200
Email: jbu@justice.md; Tel.: /+373 22/ 204 904
www.instante.justice.md

14 ianuarie 2026

Dosar nr. 1-1348/2024

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, vă expediază spre examinare Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de inculpatul Ciochină Nicanor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor cuprinse în art. 368 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, prin prisma că aceasta contravine art. 21 și 26 din Constituția RM în cadrul cauzei penale de învinuire a inculpatului Ciochină Nicanor și Andronache Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b), art. 266 Codul penal și art. 323 alin. (1) Codul penal.

Notă: În prezenta cauză au fost suspendate dezbaterile judiciare, cercetarea judecătorească fiind finalizată.

Anexe:

Încheierea nr. 1-1348/2024 din 14.01.2026;

Cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor cuprinse în art. 368 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală;

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate;

Extras din procesul-verbal al ședinței de judecată;

Dosarul penal nr. 1-1348/2024 în 5 volume;

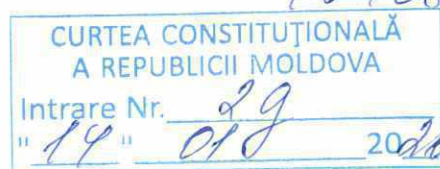
Demers de urgentarea examinării.

Sergiu STRATAN

Vicepreședinte interimar

al Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani)

Executor:

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.1. Persoană fizică****1. Ciochină****2. Nicanor****3. Adresă****4. Telefon, e-mail**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun

Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediu Buiucani se află în examinare cauza penală de învinuirea mea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) Cod Penal și 266 Cod Penal cât și a lui ANDRONACHE Ion Vasile învinuit în comiterea infracțiuni prevăzute de art.323 Cod Penal.

În cadrul ședinței de judecată din data de 05 decembrie 2025, Andronache Ion a fost audiat asupra învinuirilor aduse acesta menționând că refuză de a face careva declarații, nu susține declarațiile oferite la faza de urmărire penală deoarece au fost oferite sub presiune.

Necătând la acest fapt instanța de judecată în temeiul art.368 Cod de Procedura penală a solicitat părți apărări ca să dea citire declarațiilor făcute de Andronache Ion la faza de urmărire penală. Menționez că în aceasta modalitate în viziune mea se încalcă dreptul la un proces echitabil sub aspectul de garanții de a nu mărturisi împotriva propriei persoane și sub aspectul folosiri declarațiilor unui coinculpat împotriva altui coinculpat fără a oferi posibilitatea de a pune întrebări asupra declarațiilor făcute.

Considerând în același timp că art. 368 alin.(1) pct.3) din Codul de procedură penală, este contrar 21 și 26 din Constituție și art.6 CEDO

C. Obiectul sesizării

Prevederile art. 368 alin.(1) pct.3) din Codul de procedură penală, *pe care le considerăm* contrar 21 și 26 din Constituție și 6 CEDO sub aspectul posibilități folosiri declarațiilor oferite la faza de urmărire penală contrar voinței în cazul în care la faza de judecare a cauzei inculpatul se folosește de dreptul de a nu se autoincrimina pe deoparte și folosirea declarațiilor coinalpatului la faza de judecarea a cauzei prin citirea declarațiilor oferite la faza de urmărire penală (în caz de refuz a inculpatului de a da declarați în instanță) fără posibilitatea coinalpaților de ai putea pune întrebării.

Considerăm că ambele garanții procesuale decurg din art.21 și 26 din Constituție, sunt garantate de art.6 CEDO

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Potrivit art.21 din Constituția Republicii Moldova orice persoană acuzată de un delict este prezumată ne vinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale, iar conform art.26 alin.(1) dreptul la apărare este garantat.

În aceeași ordine de idei dreptul la un proces echitabil este garantat de art.6 CEDO care garantează dreptul de a nu te autoincrimina și posibilitatea de a participa efectiv la cercetarea probelor în cadrul unui proces penal inclusive prin audierea martorilor.

Prevederile art. 368 alin.(1) pct.3) din Codul de procedură penală care prevede ” Citirea declarațiilor inculpatului depuse în cursul urmăririi penale, precum și reproducerea înregistrărilor audio și video ale acestora, pot avea loc, la cererea părților când inculpatul refuză să dea declarații în instanța de judecată,” *le considerăm* contrar 21 și 26 din Constituție și 6 CEDO.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Potrivit art.21 din codul de procedura Penală " 1) Nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva sa ori împotriva rudelor sale apropiate, a soțului, soției, logodnicului, logodnicei sau să-și recunoască vinovăția.(2) Persoana căreia organul de urmărire penală îi propune să facă declarații demascatoare împotriva sa ori a rudelor apropiate, a soțului, soției, logodnicului, logodnicei este în drept să refuze de a face asemenea declarații și nu poate fi trasă la răspundere pentru aceasta."

Potrivit articolul 14 pct.3 lit.g) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice garantează dreptul persoanei acuzate la tăcere. Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni penale are dreptul să nu fie silită să mărturisească împotriva sa sau să-și recunoască vinovăția.

Deși art.6 al Convenției Europene nu menționează în mod expres dreptul de a păstra tăcerea și una din componentele lui – dreptul de a nu contribui la propria incriminare, Curtea Europeană în jurisprudența sa a menționat că dreptul la un proces echitabil include și „dreptul pentru orice acuzat în sens autonom, de a păstra tăcerea și de a nu încerca să contribuie la propria incriminare” (cauza Funke vs. Franța, 25 februarie 1993). În acest sens folosirea declarațiilor oferite la faza de urmărire penală contrar voinței inculpatului constituie o încălcare a principiului consfințit atât în legislația națională cât și cea internațională.

În altă ordine de idei dreptul la un proces echitabil consfințit de art.6 CEDO oferă dreptul persoanei învinuite de a audia martorii acuzării.

Curtea Europeană a menționat că termenul „martor” are un sens „autonom” în sistemul Convenției, indiferent dacă declarațiile sunt date de un martor sau de un coacuzat (a se vedea *Lucà v. Italia*, 27 februarie 2001, § 41; *Strassenmeyer v. Germania*, 2 mai 2023, § 72). Totodată, articolul 6 § 3 litera (d) din Convenție consacră dreptul inculpatului de a audia sau de a cere audierea martorilor împotriva sa, precum și dreptul de a chema martori în apărarea sa. În acest sens prevederile de la art.368 alin.(1) lit.c) Cod de Procedura penală încalcă flagrant dreptul la apărare garantat de Constituție ori acuzarea și instanța de judecată va putea folosi declarațiile făcute la faza de urmărire penală de către coinalpat împotriva altui inculpat fără ca ultimul să aibă posibilitate de ai formula întrebări, ori temeiul citirii declarațiilor e refuzul coinalpatului de a oferi declarații.

Reiterez că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a reținut că Convenția Europeană a Drepturilor Omului este concepută să garanteze drepturi practice și eficiente, nu drepturi teoretice sau iluzorii. Acest lucru este valabil mai ales pentru garanțiile consacrate la articolul 6 din Convenție, având în vedere locul proeminent deținut într-o societate democratică de dreptul la un proces echitabil, cu toate garanțiile prevăzute la acest articol (a se vedea *Zhang v. Ucraina*, 13 noiembrie 2018, § 59).

În practica CEDO s-a statuat noțiunea de „martor” are un sens autonom în sistemul Convenției. În cazul în care o depoziție poate servi într-o măsură semnificativă ca temei pentru o condamnare, aceasta constituie o probă incriminatoare căreia i se aplică garanțiile prevăzute la art. 6 § 1 și 3 lit. d). Astfel, termenul „martor” include: coinalpatul (Trofimov împotriva Rusiei, 2008, pct. 37); victimele (Vladimir Romanov împotriva Rusiei, 2008, pct. 97); martorii experți (Constantinides împotriva Greciei, 2016, pct. 37-38; Danilov împotriva Rusiei, 2020, pct. 109); elementele de probă prezentate de o persoană în contextul activității de identificare a persoanelor sau al unei confruntări directe cu suspectul (Vanfuli împotriva Rusiei, 2011, pct.

110); în unele cazuri, proba cu înscrisuri (Mirilaşvili împotriva Rusiei, 2008, pct.158-159; Butkevici împotriva Rusiei, 2018, pct. 98-99).

În temeiul art. 6 § 3 lit. d) din Convenție, înainte ca un inculpat să poată fi condamnat, toate probele în acuzare trebuie să fie prezentate în fața sa, într-o ședință de judecată publică, în scopul dezbaterii contradictorii. Excepțiile de la acest principiu sunt posibile, dar nu trebuie să aducă atingere dreptului la apărare care, ca regulă, impune ca inculpatului să i se ofere ocazia adecvată de a contesta mărturiile incriminatoare și de a adresa întrebări unui martor al acuzării, fie atunci când martorul depune mărturie, fie într-o etapă ulterioară a procedurii [Al-Khawaja și Tahery împotriva Regatului Unit (MC), 2011, pct. 118]. Art. 6 § 3 lit. d) conține o prezumție care interzice folosirea în procesul penal a unor mărturii indirecte împotriva inculpatului. Excluderea utilizării mărturiilor indirecte este de asemenea justificată atunci când o astfel de probă poate fi considerată favorabilă apărării [Thomas împotriva Regatului Unit (dec.), 2005]. **Chestiunile menționate mai sus se referă potrivit practicii CEDO inclusiv coinculpatul, care refuză să depună mărturie la proces sau să răspundă la întrebările apărării (Vidgen împotriva Țărilor de Jos, 2012, pct. 42 și Strassenmeyer împotriva Germaniei, 2023, pct. 74 în ceea ce privește coinculpatul; Sievert împotriva Germaniei, 2012, pct. 59-61, în ceea ce privește martorii);** În hotărârea Al-Khawaja și Tahery împotriva Regatului Unit (MC), 2011, pct. 119-147, Curtea a stabilit principiile care trebuie aplicate în situația în care un martor nu se prezintă la un proces public. Aceste principii au fost clarificate ulterior în hotărârea Schatschaschwili împotriva Germaniei (MC), 2015, pct. 111-131. Acestea sunt sintetizate după cum urmează (Seton împotriva Regatului Unit, 2016, pct. 58-59; Dimović împotriva Serbiei, 2016, pct. 36-40; T.K. împotriva Lituaniei, 2018, pct. 95-96): (i) Curtea ar trebui să examineze mai întâi chestiunea preliminară a existenței unui motiv întemeiat pentru admiterea depoziției unui martor absent, ținând seama de faptul că, în general, martorii ar trebui să depună mărturie în timpul procesului și că ar trebui întreprinse toate eforturile rezonabile pentru a se asigura participarea lor. Totuși, inexistența unui motiv întemeiat pentru ca un martor să nu se înfățișeze nu poate fi hotărâtor, în sine, pentru lipsa caracterului echitabil al unui proces, deși rămâne un factor foarte important care trebuie pus în balanță în momentul aprecierii caracterului echitabil general și unul care ar putea înclina balanța în favoarea constatării unei încălcări a art. 6 § 1 și 3 lit. d); (ii) Motivele tipice pentru neprezentare sunt decesul martorului sau teama de represalii. Totuși, există și alte motive legitime pentru care un martor nu se prezintă la un proces; Atunci când un martor nu fost audiat în nicio etapă anterioară a procedurii, admiterea declarației scrise date în calitate de martor în locul depunerii mărturiei în proces trebuie să fie o măsură excepțională; (iii) Admiterea ca probă a declarațiilor martorilor absenți determină un potențial dezavantaj pentru acuzat care, într-un proces penal, în principiu, ar trebui să aibă posibilitatea de a contesta mărturiile incriminatoare. În special, acesta ar trebui să fie în măsură să verifice sinceritatea și fiabilitatea declarațiilor date de martori, prin audierea lor orală în prezența sa, fie la momentul depoziției, fie într-un stadiu ulterior al procedurii; (iv) Potrivit „temeiului unic sau decisiv”, atunci când condamnarea unui inculpat se bazează exclusiv sau în principal pe declarații ale unor martori pe care acesta nu îi poate audia în nicio etapă a procedurii, dreptul său la apărare este restrâns în mod nejustificat; (v) În acest context, termenul „decisiv” ar trebui interpretat într-un sens restrâns, ca indicând o probă de o asemenea importanță încât este probabil să fie decisivă în cauză. În cazul în care depoziția unui martor care nu a compărut la proces este coroborată cu alte probe, aprecierea caracterului decisiv al acesteia depinde de forța probantă a celorlalte probe: cu cât forța probantă a acestora este mai mare, cu atât este mai puțin probabil ca depoziția martorului absent să fie considerată decisivă; (vi) În hotărârea Schatschaschwili împotriva Germaniei (MC), 2015, pct. 116, Curtea a explicat că, având în vedere că preocuparea sa este de a stabili dacă procedura în ansamblul său a fost echitabilă, aceasta nu ar trebui să examineze doar existența unor

elemente compensatorii suficiente în cauzele în care declarația martorului absent a fost singurul sau temeiul decisiv pentru condamnarea reclamantului, ci și în cauzele în care nu a fost clar dacă declarația în cauză a fost unică sau decisivă, dar cu toate acestea a fost convinsă că aceasta a avut o pondere semnificativă și că admiterea sa ar fi putut dezavantaja apărarea; Cu toate acestea, întrucât art. 6 § 3 din Convenție ar trebui interpretat în contextul unei examinări globale a echității procedurii, temeiul unic sau decisiv nu ar trebui aplicat într-o manieră inflexibilă, inclusiv în cauzele în care depoziția martorului are o pondere semnificativă și admiterea acesteia ar fi putut dezavantaja apărarea; În special, atunci când o mărturie indirectă este proba unică sau decisivă împotriva acuzatului, admiterea sa ca probă nu duce automat la încălcarea art. 6 § 1. În același timp, atunci când o condamnare se bazează exclusiv sau în mod decisiv pe declarațiile unor martori absenți, Curtea trebuie să supună procedura celei mai riguroase examinări. Având în vedere riscurile pe care le implică admiterea unor astfel de probe, acestea ar constitui un element foarte important de pus în balanță și unul care ar necesita elemente compensatorii suficiente, inclusiv existența unor garanții procedurale solide. Întrebarea care se pune în fiecare caz este dacă există elemente compensatorii suficiente, inclusiv măsuri care permit o apreciere echitabilă și adecvată a fiabilității probelor. Acest lucru ar permite ca o condamnare să se bazeze pe astfel de probe numai dacă acestea sunt suficient de fiabile, având în vedere importanța lor pentru respectiva cauză.

În acest sens consider că citirea declarațiilor lui unui inculpat î fără posibilitatea de a pune întrebării constituie noțiunea de **martor în absență în sensul CEDO. În acest sens art.368 alin.(1) pct. 3) Cod de procedura penala legalizează încălcarea dreptului la un proces echitabil iar norma legală în baza căruia se face această încălcare contravine prevederilor Constituției Republicii Moldova. Reiterez ca posibilitatea de a da citire declarațiilor inculpaților care refuză să ofere declarații în faza de judecată va încălca întodeauna dreptul la un proces echitabil în cazul existenței coinculpatilor în modalitatea înb care este formulată la moment prevederea legală .**

F. Lista documentelor relevante

Toate materialele cauzei relevante speței se găsesc la cauza penală.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

09.01.2026 *Liochind Nisanor*

ÎN C H E I E R E

12 ianuarie 2026

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Grefier:

Cu participarea:

Procurorului (acuzatorului de stat)

Avocatului succesorului părții vătămate

Succesorul părții vătămate

Avocatului inculpatului Ciochină Nicanor:

Avocatului inculpatului Andronache Ion:

Inculpaților

Lilia Lupașco

Nicoleta Negru

Alexandru Botnaru

Dorin Podlisnic

Raisa Ciurel

Petru Raileanu

Oxana Antonov-Loghin

Nicanor Ciochină, Ion Andronache

examinând în ședință de judecată publică, la sediul instanței, în limba de stat, cererea înaintată la data de 09.01.2026 de inculpatul Ciochină Nicanor cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 368 alin. (1) pct. 3) Cod de procedura penală, în cadrul cauzei penale pe învinuirea lui:

Ciochină Nicanor Grigore, născut la , IDNP

, originar și domiciliat în r-l ,

, cetățean al RM și al R. O., de

naționalitate moldovean, studii superioare, căsătorit,

un copil minor la întreținere, supus militar, neangajat

în câmpul muncii, anterior nejudecat,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b), art. 266 Codul penal, și

Andronache Ion Vasile, a.n. , IDNP

, născut în r-l , domiciliat în

, studii superioare, supus

militar, căsătorit, 2 copii minori la întreținere, angajat

în funcție de medic stomatolog în cadrul Centrului

Stomatologic Raional Nisporeni,

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 323 alin. (1) Codul penal, instanța

c o n s t a t ă:

Pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) se află cauza penală de învinuire a lui Ciochină Nicanor în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b), art. 266 Codul penal și a lui Andronache Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 323 alin. (1) Codul penal.

34
În ședința de judecată din 09.01.2026 preconizată pentru începerea dezbaterilor judiciare, inculpatul Ciochină Nicanor prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (ora 13:57) a depus cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a art. 368 alin. (1) pct. 3) Cod de procedura penală.

În motivarea cererii înaintate, inculpatul Ciochină Nicanor a menționat că, solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 368 alin. (1) pct. 3 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, invocând că aplicarea acestei norme în cauza penală aflată pe rolul instanței permite citirea și folosirea în ședința de judecată a declarațiilor date în faza de urmărire penală de către un coinculpat care refuză să depună declarații în fața instanței. Se arată că, în cadrul ședinței de judecată, coinculpatul Andronache Ion a refuzat să facă declarații și nu a confirmat declarațiile date anterior în faza de urmărire penală, iar instanța, în temeiul normei contestate, a procedat la citirea acestor declarații.

Inculpatul susține că această modalitate de administrare a probei afectează dreptul la un proces echitabil, întrucât nu îi oferă posibilitatea de a adresa întrebări autorului declarațiilor și de a supune declarațiile respective unui examen contradictoriu. În cerere se menționează că folosirea declarațiilor unui coinculpat care refuză să fie audiat în ședința de judecată echivalează cu utilizarea unei probe obținute în absența garanțiilor procedurale ale apărării și creează un dezechilibru între acuzare și apărare.

De asemenea, se indică faptul că norma contestată contravine prevederilor art. 21 și art. 26 din Constituția Republicii Moldova, precum și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, întrucât permite ca vinovăția inculpatului să fie fundamentată pe declarații care nu pot fi verificate prin audiere directă și confruntare. Inculpatul invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la dreptul la păstrarea tăcerii, la dreptul de a nu contribui la propria incriminare și la exigențele privind utilizarea declarațiilor martorilor sau coinculpaților care nu sunt audiați în fața instanței.

În final, inculpatul solicită admiterea cererii, ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 368 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității acestei norme și suspendarea examinării cauzei penale până la soluționarea excepției de către instanța de jurisdicție constituțională.

Inculpatului Nicanor Ciochină a susținut cererea pe motivele de fapt și de drept expuse în mod detaliat în scris.

Avocatul Petru Raileanu în interesele inculpatului Nicanor Ciochină a susținut cererea inculpatului Ciochină Nicanor, întru cât, după părerea sa, i se încalcă flagrant drepturile constituționale și procedurale a inculpatului Ciochină Nicanor.

Avocatul Oxana Antonov-Loghin în interesele inculpatului Andronache Ion precum și inculpatul Andronache Ion au susținut poziția expusă de inculpatul Nicanor Ciochină și au solicitat admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederile art.368 alin. (1) pct.3) Cod de procedură penală.

35
Acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și a Cauzelor Speciale, Alexandru Botnaru, a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată și abuzivă, or practica instanțelor superioare demonstrează că în cazul în care inculpatul se refuză în instanța de judecată să dea declarații, instanța poate da citirii declarațiilor inculpatului din faza urmăririi penale.

Avocatul succesorului părții vătămate, Dorin Podlisnic a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate ca fiind abuzivă și o metodă de tergiversare a procesului penal, or cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 368 alin. (1) pct.3) Cod de procedură penală, nu întrunește cumulativ condițiile de înaintare acestei cereri conform prevederilor art.7 alin. (3¹) lit.c) din Codul de procedură penală, or, după părerea sa, nu mai pot fi aplicate pe viitor prevederile contestate odată ce în ședința de judecată deja s-au dat citirii declarațiilor lui Andronache Ion de la faza urmăririi penale.

Succesorul părții vătămate Raisa Ciurel în ședința de judecată a susținut părerea avocatului său.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea inculpatului Ciochină Nicanor ca fiind întemeiată și care urmează a fi admisă, reieșind din considerentele ce succed.

Conform dispoziției art. 7 alin. (3) - (3²) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

Potrivit prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. (4) alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

36
Prin Hotărârea nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;
- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1. obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;
2. excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
3. prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
4. nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Din conținutul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că se invocă neconstituționalitatea art. 368 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, care urmează a fi supus procedurii de verificare a constituționalității în raport cu art. 21 și 26 din Constituția Republicii Moldova.

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă:

Normele procesual-penale cuprinse în art. 368 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, vizate în sesizarea depusă de inculpatul Ciochină Nicanor, constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât:

1. Aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit. a) din Constituție.
2. Excepția este ridicată de către inculpatul Ciochină Nicanor;
3. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.
4. Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, judecătorul nu a depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 și art. 7 Cod de procedură penală.

37

Instanța de judecată evidențiază că, la etapa ridicării excepției de neconstituționalitate, judecătorul ordinar nu este competent să se pronunțe asupra temeiniciei cererii, asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției sau asupra validității argumentelor invocate de parte pe fondul excepției. Verificarea constituționalității normelor legale constituie o competență exclusivă a Curții Constituționale, iar rolul instanței de judecată se limitează strict la constatarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate prevăzute de lege. În acest sens, instanța are obligația de a verifica doar dacă obiectul excepției intră în categoria actelor supuse controlului de constituționalitate, dacă excepția este ridicată de un subiect abilitat, dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect aceleași dispoziții. Întrunirea acestor condiții impune sesizarea Curții Constituționale, independent de opinia instanței de judecată cu privire la temeinicia sau oportunitatea excepției invocate.

Totodată, instanța de judecată reține că, prin cererea depusă, inculpatul a solicitat suspendarea examinării cauzei până la realizarea controlului constituționalității de către Curtea Constituțională, făcând referință la prevederile art.7 alin. (3) CPP.

În legătură cu suspendarea examinării cauzei până la realizarea controlului constituționalității de către Curtea Constituțională, instanța remarcă faptul că suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului și este imposibil de determinat când împrejurarea obiectivă, în cazul dat Curtea Constituțională se va expune, iar procesul va putea fi reluat.

Ținând cont de faptul că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, având în vedere că judecătorul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, instanța va dispune suspendarea dezbaterilor judiciare în legătură cu ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Reieșind din cele expuse, instanța de judecată va dispune admiterea integrală a cererii înaintate la data de 09.01.2026 de inculpatul Ciochină Nicanor, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 368 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, și va dispune sesizarea Curții Constituționale al RM, cu suspendarea dezbaterilor judiciare.

Totodată, instanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea inculpatului Ciochină Nicanor, și materialele cauzei penale nr. 1-1348/2024.

În contextul celor expuse, conducându-se de prevederile art.7, 20, 342 Cod de procedură penală, Hotărârea Curții Constituționale al RM nr.2 din 09.02.2016, instanța de judecată,

DISPUNE:

38

Se admite cererea înaintată la 09.01.2026 de inculpatul Ciochină Nicanor, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor cuprinse în art. 368 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, prin prisma că aceasta contravine art. 21 și 26 din Constituția RM.

Se sesizează Curtea Constituțională al RM în vederea realizării controlului constituționalității dispozițiilor cuprinse în art. 368 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, prin prisma că aceasta contravine art. 21 și 26 din Constituția RM.

Se suspendă dezbaterile judiciare în cauza penală nr. 1-1348/2024 pe învinuirea lui Ciochină Nicanor Grigore în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b), art. 266 Codul penal și Andronache Ion Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 323 alin. (1) Codul penal.

Se remite Curții Constituționale al RM prezenta încheiere, cererea înaintată la data de 09.01.2026 de inculpatul Ciochină Nicanor, și materialele cauzei nr.1-1348/2024.

Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac, însă poate fi atacată la Curtea de Apel Centru, odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
judecătorul

Lilia Lupașco